

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2011-2-516
Karar Sayısı : **12-10/327-97**
Karar Tarihi : 08.03.2012

(Önaraştırma)

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : İsmail Hakkı KARAKELLE, Doç. Dr. Cevdet İlhan GÜNAY,
Dr. Murat ÇETİNKAYA, Reşit GÜRPINAR, Prof. Dr. Metin
TOPRAK

B. RAPORTÖR : Nur Seda KÖKTÜRK

**C. BAŞVURUDA
BULUNAN** : - Gizlilik talebi bulunmaktadır.

D. HAKKINDA İNCELEME

YAPILAN : -Kasım Koray KARATAŞ- (AKAKCE.COM)
Silikon Binalar 1. Kat No: 17 Odtü Teknokent Çankaya/Ankara

E. DOSYA KONUSU: Faaliyet gösterdiği pazarda yüksek güce sahip olan akakce.com internet sitesinin, rakibi olan firmanın logosunu internet sitesinde bulunduran müşterisinin hesabını bloke ederek üyeliğini sona erdirdiği iddiası.

F. İDDİALARIN ÖZETİ: Başvuruda özetle;

AKAKCE.COM internet sitesinin üyesi oldukları ve ön ödemeli olarak çalışan bu firmada hesapları bulunduğu,

AKAKCE.COM'un faaliyet gösterdiği pazarda etkin piyasa gücüne sahip olduğu,

AKAKCE.COM'un rakibi olan firmalarla da iş yaptıkları,

Ancak AKAKCE.COM'dan sonra piyasada ikinci sırada bulunan bir firmanın logosunu internet sitelerinde bulundurmaları sebebiyle AKAKCE.COM'un hesaplarını bloke ederek kendilerini üyelikten attığı,

AKAKCE.COM'un kendilerine, rakip firmanın logosunu internet sitelerinde kaldırmalarını şart koştuğu, ancak bu şekilde blokeyi kaldıracağını belirttiği ifade edilmiştir.

G. DOSYA EVRELERİ: Rekabet Kurumu kayıtlarına 15.12.2011 tarih ve 8545 sayı ile intikal eden başvuru üzerine hazırlanan 27.12.2011 tarih ve 2011-2-516/İİ-11-390.NSK sayılı İlk İnceleme Raporu Rekabet Kurulunun 12.01.2012 tarihli toplantısında görüşülerek, 4054 sayılı Kanun'un 41 nci maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek olup olmadığının tespiti amacıyla önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir. İlgili karar uyarınca yapılan inceleme sonucunda düzenlenen 27.02.2012 tarih ve 2011-2-516/ÖA sayılı Önaraştırma Raporu görüşülerek karara bağlanmıştır.

H. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ: İlgili raporda, önaraştırma konusu dosya konusu iddialara yönelik olarak 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun kapsamında soruşturma açılmasına gerek bulunmadığı ifade edilmiştir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

Dosya konusu başvuru temelde, AKAKCE.COM'un, yüksek pazar gücüne dayanarak, müşterisi konumundaki satıcının başka bir fiyat arama motorunun reklamını sitesinde buldurması sebebiyle kendisi ile olan iş ilişkisini sonlandırdığı iddiasına dayanmaktadır.

50 Ticaret ünvanı Kasım Koray Karataş-akakce.com olan ve bir şahıs firması olarak faaliyet gösteren AKAKCE.COM firmasının 2006 yılından beri; firmanın sahip olduğu AKAKCE.COM adlı internet sitesinin ise 2000 yılından beri faaliyet göstermekte olduğu öğrenilmiştir. Söz konusu internet sitesi, temel olarak, bir ürünün internet üzerinden satış yapan satıcılardaki/mağazalardaki fiyatlarını derleyip, alışveriş yapanlara tek bir noktadan sunmayı ve böylece kullanıcılara şeffaf ve tarafsız şekilde fiyat karşılaştırma olanağı sağlamayı amaçlamaktadır. AKAKCE.COM sitesi üzerinden herhangi bir satış faaliyeti bulunmamakta olup firmanın gelirleri trafik sağladığı satıcılardan trafik yönlendirme bedeli olarak elde edilmektedir. Bu kapsamda ilgili pazar da “fiyat arama/karşılaştırma motoru pazarı” olarak tanımlanmıştır.

60 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun’un 6. maddesinde hâkim durumdaki teşebbüslerin bu durumlarını kötüye kullanmaları “*Bir veya birden fazla teşebbüsün ülkenin bütününde ya da bir bölümünde bir mal veya hizmet piyasasındaki hâkim durumunu tek başına yahut başkaları ile yapacağı anlaşmalar ya da birlikte davranışlar ile kötüye kullanması hukuka aykırı ve yasaktır.*” hükmüne yer verilerek hukuka aykırı bulunmuş ve yasaklanmıştır. Bu anlamda, AKAKCE.COM’un ilgili pazarda hâkim durumda olup olmadığının tespit edilmesi gerekmiştir.

Teşebbüsün hâkim durumda olup olmadığının anlaşılması için birçok faktörün bir arada değerlendirilmesi gerekmektedir. Bu kapsamda hâkim durumda olduğu iddia edilen teşebbüsün pazardaki gücü, rakip teşebbüslerin pazara giriş veya genişlemeleri önündeki engellerin varlığı, alıcıların pazar gücü ve pazardaki rekabetin durumu gibi kriterlere bakılmaktadır.

Pazar payı, bir teşebbüsün pazardaki gücünü ölçmek için en önemli kriterdir. Bu bağlamda hem hakkında inceleme yürütülen teşebbüsün, hem de rakiplerinin pazar paylarına bakılmıştır.

70 Yapılan incelemelerden, fiyat arama motoru pazarında faaliyet gösteren 20’ye yakın internet sitesi bulunmakla birlikte AKAKCE.COM, CİMRİ.COM ve UCUZU.COM sitelerinin bu pazarın oldukça büyük bir kısmını oluşturdukları anlaşılmıştır. Bu nedenle yalnızca ismi geçen üç sitenin ciro ve pazar payı bilgileri kapsamında bir değerlendirme yapılmıştır. Bundan yola çıkarak, (.....) fiyat arama/karşılaştırma motorları pazarında AKAKCE.COM’un lider olmadığı anlaşılmıştır.

80 Önaraştırma kapsamında görüşülen firma yetkilileri, fiyat arama motoru pazarında, ciro haricinde siteye yapılan ziyaret sayısı, ziyaretçi/tıklanma sayısı ve/veya mağazalara yönlendirilen ziyaret sayısı gibi göstergelerin de firmaların rekabetçi güçlerinin ölçülmesinde kullanılabileceğini belirtmişlerdir. Zira bu sitelerin müşterisi konumundaki satıcıların da birlikte çalışmak istedikleri fiyat arama motorlarını seçerken o sitenin ziyaretçi sayısı, tıklanma sayısı gibi faktörleri göz önüne aldıkları bilinmektedir. Yapılan incelemede, bahse konu bilgilerin bazı internet sitelerinden elde edilebildiği anlaşılmıştır.

90 Öncelikle “*trends.google.com*” internet sitesinde, seçilen internet sitelerinin Ocak 2009 tarihinden itibaren “günlük tekil ziyaretçi sayıları”na ulaşılabilmektedir. Günlük tekil ziyaretçi sayısı, bir sitenin popülerliğinin en net ve en önemli ölçüsü olarak kabul edilmektedir. Bu sayı, bir kişinin varsa gün içindeki tekrarlı ziyaretlerini tek bir ziyaret sayarak, 24 saat içinde o siteyi toplam kaç farklı kişinin ziyaret ettiğini göstermektedir. Buna göre, AKAKCE.COM 2009 yılının başından Şubat 2010 tarihine kadar en çok ziyaretçi alan site iken, Haziran 2010’a kadar ikinciliğe gerilemiş, sonrasında Şubat 2011’e kadar yine birinciliğe yükselmiştir. Ancak bu tarihten sonra UCUZU.COM sitesinin hızlı bir şekilde ziyaretçi sayısını arttırması sonucunda Şubat 2011’den sonra UCUZU.COM en çok günlük tekil ziyaretçi alan fiyat arama motoru konumuna yükselmiştir. Bunun yanında özellikle 2011 yılına kadar olan iki yıllık sürede üç site arasında ziyaretçi sayısı bağlamında çok büyük farklar ortaya çıkmadığı anlaşılmıştır.

12-10/327-97

100 Benzer şekilde dijital endüstrilere ilişkin ölçüleme konusunda dünya çapında faaliyet gösteren firmalardan "ComScore" da, Türkiye elektronik ticaret (e-ticaret) sektörüne ilişkin incelemesini "toplam tekil ziyaretçi sayısı" verilerine dayanarak gerçekleştirmiştir. Ekim 2010-Ekim 2011 tarihleri arasında Türk e-ticaret pazarının toplam tekil ziyaretçi sayısına göre ilk 15 şirketine bakıldığında inceleme konusu olan fiyat arama/karşılaştırma motorları pazarında faaliyet gösteren üç ana oyuncu da listede olmakla birlikte, bunlardan UCUZU.COM 2.388.000 tekil ziyaretçi sayısı ile ilk sırada yer aldığı görülmüştür.

Pazar paylarına ilişkin tüm bu değerlendirmelerin yanında, fiyat arama/karşılaştırma motorları pazarına giriş engellerinin de bulunmadığı kanaati hasıl olmuştur. Bu bağlamda internet sektörünün oldukça dinamik bir yapı sergilediği, pazar oyuncularının kısa dönemler içerisinde oldukça yüksek pazar payı artışları veya düşüşleri yaşayabildikleri ve marka bilinirliğinin de kısa süre içerisinde değişebildiği sonucuna ulaşılmıştır.

110 Özetle, gerek ciro bazında ve tekil ziyaretçi sayısı ile trafik sıralaması verileri kullanılarak yapılan değerlendirme, gerekse pazarın rekabetçi koşulları ele alındığında AKAKCE.COM'un fiyat arama/karşılaştırma motorları pazarında hakim durumda olduğuna dair bir tespit yapılamayacağı ve bu nedenle başvuruya ilişkin herhangi bir işlem tesis edilmesine gerek olmadığı ortaya çıkmıştır.

J. SONUÇ

Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre, dosya konusu iddialara yönelik olarak 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek olmadığına, şikayetin reddine OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.